

Uzlování se hodí malým i velkým

Uzlování, šňůrky a uzlovačky jsou nezbytným pomocníkem všech táborníků, ale i Káji z knihy Kouzelné tkaničky. S její autorkou Evou Vychodilovou jsem si povídala nejen o příběhu, ale také o tom, proč a jak vede ke čtení své děti.

Provázky, šňůrky a uzly. Co je na nich tak kouzelného?

Myslím, že klubka čehokoliv, ať už je to provázek, vlna, prádelní šňůra, nebo lanko, jsou přitažlivá pro řadu dětí. Je to vlastně skvělá nízkonákladová hračka. Rozmotávat je a navíjet nebo je zaplédat a dělat na nich uzlíky se pak jednoznačně nabízí. Já jsem milovala takzvanou přebíračku nebo pletení drhaných náramků přátelství. Ráda jsem také pletla a háčkovala, vyráběla bambule na čepice, navlékala korálky. Uzlovat jsem se naučila ve Skautu a moc mě to bavilo. Uzly jsou fascinující. Hlavní inspirací pro příběh Káji mi byl ale nejstarší syn, který ve věku kolem tří až pěti let pořád něco

svazoval k sobě a zašmodrchal každou šňůrku, tkaničku nebo stužku, kterou našel.

Kouzelné jsou určitě pro kluka Káju, hrdinu vaší knihy Kouzelné tkaničky. Můžete ho představit?

Kája se narodil do rodiny, kde už mají trojčata, samé kluky. Místo vysněné holky přijde na svět zase kluk, a tak to nemá vůbec jednoduché. Bratři ho štvou, dělají mu naschvály a ani ve škole to s kamarády není žádná výhra. Často se mu posmívají, že jako holka trochu vypadá. Je proto tak trochu samotář a vytvoří si na půdě tajnou skrýš, kam si chodí číst dobrodružné knížky a utíkat do fiktivních světů. Právě tam

jednoho dne objeví své první botičky, vytáhne z nich tkaničky a začnou se dít věci.

Kája jako mladší bratr starších trojčat má určitě co dělat, aby na sebe upozornil. Jaké pro něj je hledat kamaráda?

Určitě vzrušující, nové a překvapivé. Kája Honzu objeví během jednoho z tkaničkových dobrodružství vlastně náhodou, ale hned cítí, že je to ono, že by si mohli rozumět. Naštěstí brzy vymyslí, jak ho na svých výpravách najít znovu, aby si výlety do neznáma mohli užívat společně.

Kájovým velkým pokladem jsou kouzelné tkaničky. Čím jsou kouzelné?

Poprvé to Kája zjistí, když jen tak uváže na jedné z tkaniček na svém prstě lodní smyčku a rázem se ocitne na pirátské lodi plné opilých námořníků a smrdutého kysaného zelí. Je naprosto uchváten. Ale jak se dostat zpátky domů? Nebo do dalšího dobrodružství? Pomo-

cí rybářské spojky, dračí smyčky, zkracovačky nebo ambulančního uzlu? Tkaničky ho vždy dovedou na to správné místo. Jen je neztratit...

Honzík a tkaničky, to jsou společní jmenovatelé Kájových dobrodružství. Jaká byla vaše dobrodružství, když jste byla malá?

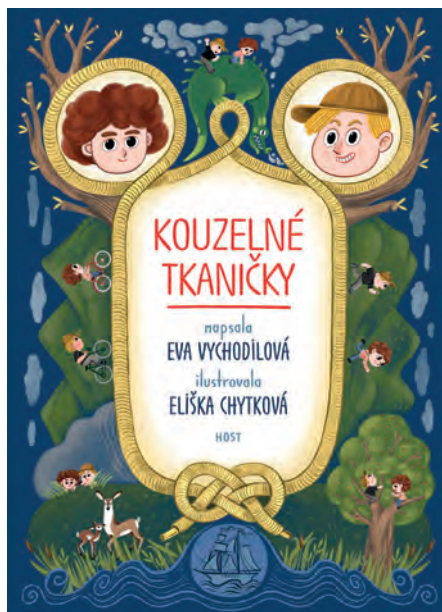
Mé dětství byla chata v Beskydech a lyžařský oddíl, později Skaut. Mnohé motivy mých osobních dobrodružství se v knížce objevují. Třeba to, jak Kája jezdí na kole bez držení řídicích nebo jak s Honzou staví na potoce hráze. Větší dobrodružství jsem pak zažila během táborů, soustředění a skautských výprav. Ať už to byly plánované bojovky, či bobřík samoty, nebo neplánovaná noční evakuace poté, co nám při bouřce na táboře uletěla polní kuchyň a téměř odplavaly stany.

Vaši knihu provázejí půvabné ilustrace Elišky Chytkové. Co na ně říkáte?

Já obdivuji všechny ilustrátory, protože sama kreslit vůbec neumím. Jsem pokaždé nadšená, když můj text získá vizuální podobu. Při psaní si sice všechno představuju trochu jinak, s Eliščinou podobou Káji a Honzy jsem se ale sžila velice rychle a těšila se jak malá na další porci nových obrázků. Elišce se krásně podařilo vystihnout atmosféru knížky. Líbí se mi, jak pracuje s detaily, kdy po poli běhají zajáci a na obloze se honí mraky v zaječí podobě. Na jedné z ilustrací mě zase pobavilo, že stín Káji, který na obrázku letí vzduchem, je ve tvaru letadla. Ilustrátorku vybíralo nakladatelství beze mě, ale o tom, že to byla trefa do černého, svědčí myslím i fakt, že jsem až následně zjistila, že jsme s Eliškou narozené ve stejný den, jen o deset let jinak. Takže určitě není náhoda, že jsme se sešly v jedné knize!

Povídáme si o knize a důležité je i čtení. Jak k němu vedete svoje děti?

Ke čtení vedu děti odmalička, už jako s batolaty jsem s nimi do úmoru prohlížela všelijaká leporela. Dokud nehrál roli jazyk, nevraceli jsme se s mužem z žádné dovolené nebo služební cesty bez knížky, i když byla třeba i v islandštině. Později jsme jim čítávali před spaním. Byla jsem pak smutná, když dva nejstarší na prvním stupni základy číst skoro přestali, naštěstí se k tomu vrátili – třináctiletá dcera je teď velký knihomol a šestnáctiletý syn pro změnu sám píše svou knihu. U nejmladšího to bylo obráceně, do pěti let rezolutně odmítal čtení před spaním, pak se to podařilo zlomit a společné večerní čtení

miluje, i když mu bude už devět. Zároveň si čte hodně i sám. Razím heslo, že Vánoce bez knihy nejsou Vánoce, a tak každý rok musí mít pod stromečkem každý alespoň jednu. Jen to už nemáme kam dávat, a tak jsme zrovna dnes museli na chodbě mezi pokojíčky instalovat novou knihovnu.

Bonusem knihy je uzlovací příručka. Nosíte s sebou uzlovačku? A k čemu jsou nám uzly užitečné?

Uzlovačku s sebou nenesím, ale možná to zvažím, mít ji stále po ruce totiž vůbec není od věci. Čímž se dostávám ke druhé otázce, kterou během workshopů uzlování vždy kladu dětem. Snažím se, aby přišly samy na to, k čemu jsou uzly vlastně dobré. Většinou dojdou k tomu, že

Eva Vychodilová (nar. 1978) vystudovala žurnalistiku, mediální a mezinárodní studia. Jako novinářka a editorka spolupracovala s řadou tištěných a internetových médií, nyní pracuje v neziskovém sektoru. Je mámou tří dětí, ve volném čase píše pro děti i dospělé. S poslední dětskou knížkou *Kouzelné tkaničky*, která vyšla v nakladatelství Host, nyní také jezdí po školách a festivalech s workshopem, který propojuje čtení, povídání o knihách a uzlování.

tkaničkami si zavazujeme boty nebo utahujeme v pase kalhoty. Některé děti chodí lézt, takže znají dračí smyčku nebo osmičku. Málokoho už ale napadne, že uzly potřebujeme na vodě, ať už k uvázání lodě, nebo k navázání vlasce na rybářském prutu. Anebo že ambulanční uzel se hodí, když si člověk potřebuje zavázat za krk šátek třeba kvůli zlomené ruce tak, aby ho uzel netlačil. Během psaní knížky jsem zjistila, že už jsou stovky a jejich využití je velmi široké. Kája s Honzou tak před sebou možná mají ještě tolik dobrodružství, že je do dospělosti všechny ani nestihnou! ■

Mgr. Marie Těthalová
Foto Zuzana Zoňová
Ilustrace Eliška Chytková